

**Dels reptes a les propostes:
Món local i tercer sector per l'ocupació
de les persones en situació de vulnerabilitat**

JORNADA 26.10.2016 | RELAT TÈCNIC, DOCUMENT DE SÍNTESI

Amb el suport de:

Al llarg del matí hem reflexionat sobre quines són les claus i els reptes per afavorir l'ocupació de les persones en situació de vulnerabilitat.

1. PONÈNCIA INTRODUCTÒRIA | Mercat de treball i col·lectius en situació de vulnerabilitat, a càrrec d'Eduardo Rojo Torrecilla, catedràtic de Dret del Treball i de la Seguretat Social de la Universitat Autònoma de Barcelona

Eduardo Rojo ens ha situat en el **context**, amb una **anàlisi general** que ens parla de:

- La necessitat d'un mercat laboral que garanteixi un lloc de treball digne amb la consegüent inclusió plena a la societat actual.
 - El treball digne ha de reunir les següents característiques: accés a remuneració, perllongar la vida laboral i oferir espais d'inclusió social. Aquest no només ha d'oferir una recompensa econòmica, sinó també millorar la qualitat de vida de les persones.
- Existeixen desajustos en alguns contractes laborals que creen dificultats diverses, com per exemple la curta durada (alguns d'una setmana, o fins i tot menys), el tipus de formació dels usuaris, l'edat, el gènere, la discapacitat, etc.
 - La meitat de treballadors amb sou de tot el món, aproximadament, no tenen un contracte de treball permanent, la qual cosa té conseqüències en els drets laborals, la seguretat d'ingressos, la desigualtat de salaris i ingressos, la cobertura de protecció social i efectes en el progrés econòmic i social (OIT 2016).
 - Hi ha hagut transformacions estructurals, concretament quatre:
 - Demografia
 - Canvi tecnològic: segons característiques i/o coneixements de l'usuari pot dificultar la tasca i deixar enrere algunes persones. N'han d'estar al cas l'estament polític, junt amb la societat, el sector empresarial, els sindicats, les organitzacions sense ànim de lucre, el sector públic i les organitzacions sectorials.
 - Organització del treball
 - Nous mètodes de producció

Ha fet èmfasi en qüestions com:

- L'atur de llarga durada a efectes de rebre la bonificació, ja que el sistema de prestacions vinculades a l'atur de llarga durada, com ara la RMI, desincentiva que s'acceptin feines de curta durada.
- Les polítiques d'ocupació actuals, passives i actives, en vigor; per exemple, l'acreditació de competències.
- La importància del canvi per garantir estabilitat en l'ocupació i aconseguir la continuïtat en el mercat de treball dels usuaris.
- Desajustos que existeixen entre les qualificacions de les persones i la necessitat de qualificació del món laboral.

La diversitat en el món del treball és la següent:

- Treballadors amb feina estable o temporal, o desocupats, perceptors o no de prestacions contributives o assistencials, per desocupació
- Treballadors en economia regular/legal o irregular/submergida/il·legal
- Treballadors del sector públic i del sector privat
- Treballadors d'empreses petites, mitjanes i grans
- Treballadors en sector econòmic "clàssic" o tercer sector
- Treballadors per compte aliè i autònoms
- Treballadors nacionals, comunitaris i assimilats: treballadors extracomunitaris
- Treballadors joves, adults i "tercera edat" laboral
- Treballadors discapacitats psíquics, físics i sensorials

El Parlament de Catalunya demana al Govern central que dugui a terme l'acreditació de competències professionals del catàleg de qualificacions professionals per atribuir qualificació professional als treballadors i aturats, especialment als aturats de llarga durada. També demana reservar una quota de contractació a la funció pública per a la "tercera edat" laboral.

Dades sobre l'atur, setembre de 2016: segons el SOC, unes 451.081 persones estaven aturades. 55% dones i 45% homes. Els aturats es concentren a partir dels 45 anys (33%), seguit del tram d'entre 30 i 44 anys (33%); a continuació trobem l'agrupament de 25 a 29 anys i de 16 a 24 anys (7% en total).

Inserció laboral de col·lectius en situació o risc d'exclusió social. Els col·lectius que es considera que es troben en aquestes categories son:

- Persones amb discapacitat física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que acreditin l'exclusió social
- Joves de més de 16 anys i menys de 20 que venen d'institucions de protecció de menors o risc d'exclusió social
- Persones amb dependències de drogoaddicció o alcoholisme que hagin superat la desintoxicació i deshabitació (sota condicions específiques)
- Persones internes en centres penitenciaris
- Persones que no poden accedir a la renda mínima d'inserció però que estan sota protecció de serveis socials
- Aturats de llarga durada de més de 45 anys

2. TAULA RODONA | Reptes i accions a desenvolupar des del territori per a la inserció sociolaboral dels col·lectius en risc, amb la participació de:

- Albert Alberich, secretari de Feicat
- Xavier Orteu, professor de la UOC i de la Facultat Pere Tarrés i director d'Insercoop
- Marta Rovira, directora dels Serveis Socials de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

La taula rodona es va estructurar en funció de quatre eixos: persones, serveis, actors i territori.

PERSONES | Idees clau:

- Cal apoderar les persones per promoure el canvi, la seva activació en el procés de cerca de feina, sense la pressió de la taxa d'inserció.
- Èmfasi en l'apoderament de la persona mitjançant el treball en grup i l'efecte mirall, més enllà de l'àmbit laboral.
- Cal treballar la motivació de la persona vers el seu procés de cerca de feina més enllà de la necessitat econòmica.
- Cal evitar la cronificació en l'assistència als serveis. Cal treballar la resistència emocional a la temporalitat laboral, l'autonomia en el procés de cerca de feina.
- Oferta i demanda. Metàfora del joc de les cadires: falten cadires i sempre són els mateixos els que es queden sense cadira. Es va debatre sobre la necessitat que les persones participants a programes d'inserció prenguin consciència del context i de la necessitat de crear cadires per a tothom (es va generar un debat sobre la possibilitat real que a curt i mitjà termini es generin "cadires per a tothom").

SERVEIS | Idees clau:

- Integralitat: cal mirar la "fotografia sencera", és dir, conèixer el relat complet sobre la situació de la persona.
- Cal anar més enllà de la coordinació: saber qui som i què fem els diferents agents que intervenim amb una mateixa persona. Aquest coneixement afavorirà diagnòstics més acurats.
- No cal que cada agent intervingui sobre tots els aspectes de la persona beneficiària. Cal sumar experteses de cada agent.

ACTORS | Idees clau:

- Administració pública, entitats socials i empresa.
- Necessitat de generar sinèrgies entre els àmbits social – laboral – sanitari – educatiu.

- Es constata la dificultat d'apropament a l'empresa. Es menciona com una de les causes d'aquesta dificultat la diferència entre els tempos de l'empresa i del sector social.
- Aprofitar intervencions llargues en el temps per generar confiança.

TERRITORI | Idees clau:

- Per part de les Administracions Públiques cal tenir voluntat política per impulsar i implicar-se en programes d'inserció sociolaboral.
- Teixit social. Fóra adequat apropar-se al teixit social i tenir-lo en compte com a agent per tal de treballar l'apoderament i la inclusió sociolaboral de les persones participants.
- Cal cercar fórmules valentes i creatives de col·laboració territorial. Un possible marc de col·laboració territorial són els dispositius d'inclusió sociolaboral.

3. PRESENTACIÓ D'EXPERIÈNCIES | Des de diferents perspectives: creació/impuls d'empresa social, autoocupació, inserció sociolaboral a l'empresa ordinària, promoció de polítiques públiques i altres intervencions

El recull d'experiències ens ha permès aprendre:

- **Eix d'acompanyament** (Fundació SER.GI - Girona): aliança de diverses entitats socials (6) i administracions públiques locals (3) en l'acompanyament de joves vers la formació i cerca de feina. Cada agent realitza l'acompanyament en el seu àmbit d'expertesa.
 - Repte de "sumar" l'empresa a la fórmula, des del disseny del programa. D'aquesta manera, l'empresa pot participar en el disseny del programa i comprometre's amb el mateix.
 - Es comenta que els requisits burocràtics han estat un element que ha dificultat la col·laboració amb l'empresa.
 - El projecte s'implementa en el marc dels programes integrals adreçats a jovent inscrit a Garantia Juvenil.
- **Eix d'autoocupació** (Fundació Trinijove): aliança entre entitat social, administració pública i recursos privats per a l'assessorament en l'autoocupació, formació i finançament en la creació d'empreses.
 - Destaca el repte de la continuïtat.
 - Es posa l'èmfasi en l'acompanyament a la persona participant en la posada en marxa de la seva iniciativa.
 - Es dóna importància a la col·laboració amb el SOC, sobretot pel que fa als tràmits relacionats amb la capitalització de l'atur.

- **Eix d'altres experiències adreçades a persones molt allunyades del mercat de treball** (La Mina): treball amb persones amb drogodependència per a la recuperació psicosocial i acompanyament a la reinserció sociolaboral.

- Es duu a terme per part del Consorci de la Mina.
- És un exemple d'intervenció integral i pre-laboral.
- La perspectiva d'intervenció va més enllà de l'àmbit laboral, s'intervé des d'una perspectiva integral: es treballen habilitats socials, coneixement de l'entorn, etc. (Per exemple, inclou la repartició de kits de prevenció de malalties com el VIH.)
- Es realitzen cursos curts adaptats a les característiques i necessitats de les persones participants. Així mateix, també es dona l'oportunitat de treballar en empreses en períodes curts, amb l'acompanyament d'un/a tutor/a, per poder anar adquirint hàbits laborals.

- **Eix d'empresa social** (SaóPrat): aliança entre entitats acompanyants, economia social i recursos públics que permeten a joves reprendre itineraris perduts. Es duu a terme per part de l'entitat GATS i l'Ajuntament del Prat.

- Repte de "sumar" l'empresa ordinària a la fórmula.
- Es tracta d'una experiència que ha eixamplat la perspectiva amb què entendre els plans d'ocupació, per tal de donar continuïtat a la feina feta.
- És treballa tant l'accés a l'ocupació (mitjançant el treball a l'Empresa d'inserció) com la millora de l'ocupabilitat (mitjançant l'acompanyament educatiu, per exemple).
- La participació de l'Ajuntament del Prat de Llobregat ha permès la creació de llocs de treball per a les persones participants i ha exercit el rol de facilitador de la feina que duen a terme les entitats socials.

- **Eix de polítiques públiques** (Penedès): aliança entre municipis (8) i empresa d'inserció per a l'ocupació i formació de persones en situació de vulnerabilitat.

- Motivacions per a la implementació del projecte:
 - Posicionament en contra dels models de plans d'ocupació clàssics (considerats com a "pedaços" desfasats).
 - Objectiu de l'Ajuntament de Vilafranca: cap família sense ingrés.
- Repte d'ampliar territori i activitats

- En aquest cas van aprofitar els contractes d'aprenentatge i formació per poder oferir opcions laborals a les persones beneficiàries: àmbits jardineria i construcció.
- S'ha intervingut tenint en compte el nucli familiar de la persona participant (intervenció col·lectiva).
- Ha permès a Ajuntaments de municipis amb poca població accedir a recursos.
- S'ha fomentat la intercooperació dins dels mateixos Ajuntaments, la cooperació entre Ajuntaments i la cooperació entre Ajuntaments i empreses d'inserció.
- El projecte combina els factors clau dels Plans d'ocupació, les escoles taller i les cases d'ofici.

4. RELAT FINAL, DECLARACIÓ INSTITUCIONAL I CLOENDA

Pàgina de la jornada: <http://acciosocial.org/que-fem/jornades-i-sessions-de-treball/jornada-reptes-propostes-ocupacio-vulnerables-mon-local-tercer-sector/>

[Declaració institucional \(PDF\)](#)